

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 września 2015 r. Sąd Rejonowy w Łowiczu oddalił powództwo M. C. przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu w Ł. o zapłatę oraz orzekł o kosztach procesu.

Apelację od powyższego wyroku w zakresie oddalającym powództwo złożył powód, zarzucając mu naruszenie art. 6 k.c. oraz art. 233 § 1 k.p.c., polegające na błędnej ocenie zgromadzonego materiału dowodowego i przyjęciu, iż strona powodowa nie udowodniła podstawy zatrudnienia powoda, działanie pozwanego nie było bezprawne, a także bezpodstawnym uznaniu, iż pozwany skutecznie podniósł zarzut przedawnienia, co w konsekwencji doprowadziło do uznania przez Sąd I instancji, iż brak jest przesłanek do uwzględnienia powództwa.

W oparciu o powyższe zarzuty, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uwzględnienie powództwa i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty dochodzonej pozwem oraz przyznanie adwokatowi P. K. wynagrodzenia za udzieloną powodowi pomoc prawną z urzędu w postępowaniu przed Sądem II instancji, obliczonego według obowiązujących stawek.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane na podstawie prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, które to ustalenia Sąd Okręgowy w całości podziela i przyjmuje za własne, jak również w następstwie właściwie zastosowanych przepisów prawa materialnego.

Przypisując Sądowi Rejonowemu naruszenie art. 233 § 1 k.p.c., apelujący wskazuje, że podstawą jego zatrudnienia w czasie odbywania przez niego kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w Ł. było skierowanie go do wykonywania pracy przez Dyrektora Zakładu. Apelujący zdaje się jednak nie zauważać, że w ramach ustalonego przez Sąd Rejonowy stanu faktycznego zostało właśnie przyjęte, że został on w czasie odbywania kary pozbawienia wolności w ww. Zakładzie skierowany do zatrudnienia przy pracy nakładczej na rzecz (...) w Ł. na podstawie decyzji dyrektora zakładu z dnia 16 lutego 2007r., a następnie decyzją z dnia 17 września 2007r. został skierowany do zatrudnienia w F. A. K. Agencji Pracy (...) w S.. Wprawdzie, Sąd Rejonowy stwierdził w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że powód nie wykazał, w sposób nie budzący wątpliwości, na jakiej podstawie świadczył prace na rzecz podmiotów opisanych w pozwie, w tym na rzecz Spółdzielni (...) w Ł., w czasie odbywania kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w Ł., jednakże okolicznością bezsporną między stronami było, że tą podstawą tą były właśnie decyzje dyrektora zakładu.

Poza powyższym, apelujący w żaden sposób nie wykazał, że ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego została dokonana z naruszeniem art. 233 § 1 k.p.c., co nadaje twierdzeniom apelacji polemiczny charakter. Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c., Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Przy ocenie materiału dowodowego sądowi przysługuje zatem swoboda zastrzeżona treścią powołanego wyżej przepisu. W razie tylko pogwałcenia reguł logicznego rozumowania bądź sprzeniewierzenia się zasadom doświadczenia życiowego, może mieć miejsce skuteczne kwestionowanie tej swobody oceny dowodów. Tego rodzaju uchybień nie sposób się dopatrzeć w stanowisku Sądu Rejonowego.

W pozostałym zakresie, w ramach omawianego zarzutu, apelujący nie kwestionował w istocie poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń, lecz jedynie ich ocenę prawną w kontekście relevantnych przepisów prawa materialnego. W tym stanie rzeczy, jak już powyżej zaznaczono, Sąd Rejonowy podzielił podstawę faktyczną zaskarżonego wyroku i przyjął ją za własną. Zarzuty apelującego rozważył natomiast w aspekcie zastosowania norm prawa materialnego do ujawnionych okoliczności sprawy.

Przede wszystkim, wbrew stanowisku apelującego, nie sposób zarzucić pozwanemu, iż ten zachował się wobec niego bezprawnie, ustalając oraz wypłacając mu wynagrodzenie za pracę w sposób sprzeczny z obowiązującymi przepisami prawa.

Zgodnie z wówczas obowiązującym art. 123 k.k.w., w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 24 lipca 2003r. o zmianie ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2003r., nr 142, poz. 1380), wynagrodzenie przysługujące skazanemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy ustala się w sposób zapewniający osiągnięcie co najmniej połowy minimalnego wynagrodzenia określonego na podstawie odrębnych przepisów, przy przepracowaniu pełnego miesięcznego wymiaru czasu pracy lub wykonaniu pełnej miesięcznej normy pracy. W wypadku przepracowania niepełnej miesięcznej normy czasu pracy lub niewykonania pełnej miesięcznej normy pracy wynagrodzenie wypłaca się proporcjonalnie do ilości czasu pracy lub wykonanej normy pracy. W razie zatrudnienia skazanego w niepełnym wymiarze czasu pracy najniższe wynagrodzenie ustala się w kwocie proporcjonalnej do liczby godzin zatrudnienia, biorąc za podstawę połowę minimalnego wynagrodzenia.

Wprawdzie Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 23 lutego 2010 r., wydanym w sprawie sygn. akt P 20/09, orzekł, że przepis art. 123 § 2 zdanie pierwsze k.k.w. w zakresie, w jakim zawiera słowo „połowy” jest niezgodny z art. 32 oraz art. 65 ust. 4 w zw. z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. nr 34, poz. 191), jednakże utraci on moc obowiązującą z upływem 12 miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw. Wyrok opublikowany został w Dzienniku Ustaw z dnia 8 marca 2010 r., a zatem utrata mocy obowiązującej nastąpiła z dniem 8 marca 2011 r.

Nie jest jednak tak, jak twierdzi apelujący, że okres odroczenia utraty mocy, przypadający na dzień 8 marca 2011 roku, stanowił okres dla podmiotów zatrudniających skazanych do poczynienia odpowiednich działań organizacyjnych, które nie doprowadzą do destabilizacji ich sytuacji finansowej poprzez natychmiastową konieczność wyrównania dotychczas uiszczonych wynagrodzenia oraz dadzą odpowiednim organom państwowym czas na dostosowanie norm prawnych dotyczących kwestii zatrudnienia skazanych do nowej treści ustawy.

Trybunał Konstytucyjny podkreślił w uzasadnieniu wyroku, że „po wejściu w życie wyroku wynagrodzenie przysługujące skazanemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy będzie ustalane w sposób zapewniający osiągnięcie co najmniej minimalnego wynagrodzenia określonego na podstawie odrębnych przepisów, przy przepracowaniu pełnego miesięcznego wymiaru czasu pracy lub wykonaniu pełnej miesięcznej normy pracy. Konsekwencją wejścia w życie wyroku będzie zatem podwyższenie wynagrodzeń osób skazanych, jeżeli otrzymywane wynagrodzenie było niższe od wynagrodzenia minimalnego przewidywanego dla pracowników”.

Trybunał Konstytucyjny wskazał zatem w wydanym wyroku, że podwyższenie wynagrodzenia osadzonych zatrudnionych do wysokości minimalnego wynagrodzenia konieczne będzie dopiero po dniu wejścia w życie wyroku – po 8 marca 2011 r. Do dnia wejścia w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 lutego 2010 r. możliwe było zatem ustalanie wynagrodzenia w wysokości co najmniej połowy minimalnego wynagrodzenia.

Mając na uwadze treść uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 lutego 2010r., należy stwierdzić, iż powyższy wyrok Trybunału Konstytucyjnego wywołuje skutki na przyszłość.

Sąd Okręgowy podkreśla, że roszczenie powoda dotyczy okresu sprzed ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego w sprawie P 20/09 – tj. od dnia 10 lipca 2006 r. do 10 września 2007 r., od 5 listopada 2007 r. do 10 czerwca 2008 r., od 17 czerwca 2008 r. do 4 sierpnia 2008 r., kiedy to wykonywał on pracę na rzecz Zakładu Karnego w Ł..

Do dnia ogłoszenia omawianego wyroku przepisowi 123 § 2 k.k.w. służyło domniemanie zgodności z Konstytucją, a organy władzy publicznej były do dnia 8 marca 2011 r. obowiązane do stosowania przepisu art. 123 § 2 k.k.w. w jego dotychczasowym brzmieniu.

Stworzenie przez Trybunał możliwości dalszego obowiązywania przepisu uznanego za niekonstytucyjny oznacza, że przepis ten powinien zostać pozbawiony mocy prawnej, ale do czasu, gdy to nastąpi, działania organów państwowych, dla których stanowił on podstawę, nie są co do zasady bezprawne (por. uchwała Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2007 r.,

III CZP 125/07). W tym stanie rzeczy odroczenie utraty mocy obowiązującej przepisu uznanego za niekonstytucyjny nie uzasadnia odpowiedzialności Skarbu Państwa na podstawie art. 417¹ § 1 k.c., a tym bardziej na podstawie art. 417 k.c.

Mając na uwadze przedstawione powyżej okoliczności, Sąd Rejonowy zasadnie uznał, iż pozwanemu nie można przypisać działania z naruszeniem obowiązujących przepisów prawa.

Stąd, zarzut apelacji dotyczący naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów prawa materialnego o przedawnieniu roszczeń powoda stał się bezprzedmiotowy, zatem dokonanie jego oceny jest niecelowe.

W świetle powyższego, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację jako bezzasadną.

Wobec faktu, że w postępowaniu apelacyjnym, apelujący korzystał z pomocy pełnomocnika ustanowionego z urzędu, o kosztach przedmiotowej pomocy Sąd Okręgowy orzekł w punkcie 2. wyroku na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku prawo o adwokaturze (Dz.U. z 2015 r. poz. 615). Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika skarżącego z urzędu w postępowaniu apelacyjnym ustalono w oparciu o § 2 ust. 3, § 19 w zw. z § 6 pkt. 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2013 r. poz. 461), przy uwzględnieniu kwoty podatku VAT ustalonej z wykorzystaniem stawki podatku VAT w wysokości 23 %.